

PODIUM

COÖRDINATIE: MIRJAM JOCHEMSEN | BEELD: ANP HH / PETER HILZ, ISTOCKPHOTO E.A.

We staan aan het eind van de regeringsperiode van het kabinet Rutte III. Wat heeft dit kabinet bereikt als het over water gaat? Heeft de waterwereld de afgelopen vier jaar stappen gezet met Cora van Nieuwenhuizen aan het roer? Deze minister van Infrastructuur en Waterstaat kreeg wel wat op haar bordje, met onder andere de droogtecrisis, de coronapandemie, zorgen over waterkwaliteit (medicijnen, PFAS, stikstof) en geregeld oplaaierende zorgen over de cyberveiligheid.

De vraag is: heeft ze haar eigen ambities waargemaakt? Ofwel 'wereldkampioen waterkwaliteit' worden en van Nederland de 'wereldkampioen water vasthouden' maken? In het algemeen gesproken heeft Van Nieuwenhuizen discussie en samenwerking aangejaagd en daarmee belangrijke zaken bereikt, zeggen de voorzitters van de Vewin, Peter van der Velden, en van de Unie van Waterschappen, Rogier van der Sande. Maar wereldkampioen, dat word je niet zomaar.

IS CORA VAN NIEUWENHUIZEN WERELDKAMPIOEN WATER GEWORDEN?

Rogier van der Sande

Voorzitter Unie van Waterschappen

CRISES TE LIJF

“Als we terugkijken op de afgelopen vier jaar dan staat in ieder geval de droge zomer van 2018 in de geheugens gegrift. Deze historisch droge zomer zette het onderwerp weers-extremen hoog op de agenda in Den Haag en dat was nodig. Het steeds extremere weer maakt dat het huidige waterbeheer tegen grenzen aan loopt. Om schade en overlast tegen te gaan en te beperken waren aanvullende afspraken en meer middelen nodig. Die zijn er ook gekomen met het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie en de hieruit voortgekomen Impulsregeling Klimaatadaptatie. Het Rijk en de decentrale overheden hebben hierbij de handen ineengeslagen om het aanpassen aan de nieuwe realiteit van grote weersextremen te versnellen en stelden hier samen 600 miljoen euro voor beschikbaar.”

KLIMAATADAPTATIE

“Daarnaast stelde Cora van Nieuwenhuizen na de droge zomer van 2018 de beleidstafel Droogte in, wat uiteindelijk resulteerde in maar liefst 46 aanbevelingen van droogte-experts.

‘URGENTE THEMA’S MOETEN VERDER WORDEN UITGEVOERD’

‘WE HEBBEN ELKAARS DILEMMA’S DE AFGELOPEN VIER JAAR BETER LEREN KENNEN’

De minister stelde zich hierbij op als fervent voorvechter van het beter en meer vasthouden van water. ‘Van Wereldkampioen Water Afvoeren doorontwikkelen naar Wereldkampioen Water Vasthouden’ is een gevleugelde uitspraak van haar geworden. Klimaatadaptatie bleef een gezamenlijke prioriteit. Met het instellen van de Global Commission on Climate Adaptation, de bijbehorende kenniscentra in Groningen en Rotterdam en de organisatie van Global Summit on Climate Adaptation zorgde minister Van Nieuwenhuizen dat het thema ook internationaal meer aandacht heeft gekregen. We hebben elkaars dilemma’s de afgelopen vier jaar beter leren kennen en werken eensgezind samen om weersextremen het hoofd te bieden.”

PFAS, STIKSTOF EN CORONA

“Naast de droogteproblemen van de afgelopen jaren deden zich nog meer crises voor. Zo hebben we te maken gehad met een PFAS-impasse en een stikstofcrisis. Samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) hebben de waterschappen zich ingespannen om ook in deze ecologische crises het belangrijke werk – sterke dijken, voldoende en schoon water – door te kunnen laten gaan en/of snel te kunnen hervatten. En daar volgde natuurlijk de coronapandemie op. De minister van IenW heeft bij de uitbraak van het virus de waterschapsmedewerkers in de vitale processen een hart onder de riem gestoken en het belang van de waterzuivering voor de hygiëne en dus de volksgezondheid in ons land onder-

streept. Daarbij bleek al snel dat het rioolwater waardevolle data herbergt, om de verspreiding van het coronavirus in beeld te krijgen.”

CYBERSECURITY

“Een andere crisis die Cora van Nieuwenhuizen als minister graag voor wilde zijn is een cybercrisis. Onder haar leiding hebben we aanvullende afspraken gemaakt op het Bestuursakkoord Water over cybersecurity. Ook zijn er verschillende sectorale rampenoefeningen geweest die eraan hebben bijgedragen dat we als watersector beter gesteld staan op het gebied van informatieveiligheid.”

BLUE DEAL

“Verder startten we samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het ministerie van Buitenlandse Zaken het internationale programma de Blue Deal. Tot tenminste 2030 werken we in dit programma samen in 14 partnerlanden in de hele wereld aan veilig, schoon en voldoende water voor 20 miljoen mensen. De komst van de Blue Deal geeft het internationale werk van de waterschappen een belangrijke impuls en helpt bij het behalen van de doelen van de Internationale Waterambitie van het ministerie van IenW en van de Sustainable Development Goals.”

EN NU VOORUIT

“Samen met IenW hebben wij de afgelopen jaren urgente thema’s op de kaart gezet. Het is zaak om daar in de komende periode verder uitvoering aan te geven. Een belangrijke stap hiervoor is de aanpassing van het >

‘IK HOOP DAT ZE ERIN SLAAGT DE BELEIDSNOTA DRINKWATER NOG TIJDENS HAAR BEWINDSPERIODE TE PUBLICEREN’

huidige belastingstelsel van de waterschappen. De waterschappen hebben eind vorig jaar een definitief voorstel hiervoor vastgesteld. Het voorstel lost een aantal urgente knelpunten op en is aangeboden aan minister Van Nieuwenhuizen. De waterschappen vragen haar ministerie van IenW om een voortvarend wetgevingstraject en om vervolgstappen om de bekostiging van het waterbeheer nog toekomstbestendiger te maken. Daarnaast hopen we ook met een volgend kabinet samen te kunnen werken aan klimaatbestendige keuzes voor de ruimte, het versneld aanpassen aan droogte en andere weersextremen, een betere kwaliteit en een duurzame toekomst.”

Peter van der Velden Voorzitter Vewin

MINISTER VAN ‘WATER’

“Misschien tegen haar verwachting in, is ‘water’ een prominent onderdeel geworden van de portefeuille van minister Cora van Nieuwenhuizen in de afgelopen regeerperiode. Dat heeft in de eerste plaats natuurlijk alles te maken met drie achtereenvolgende relatief droge jaren. Die hebben ons met onze neus op de feiten gedrukt: beschikbaarheid van voldoende

zoetwater, altijd en overal in ons land, is niet langer een vanzelfsprekendheid. Haar initiatief om alle betrokken partijen om de tafel te zetten – de Beleidstafel Droogte – om lessen te trekken, heeft een ambitieuze agenda opgeleverd waarmee wij nog jaren vooruit kunnen. Het beter vasthouden van water en in de ruimtelijke ordening water leidend laten zijn is ook voor de drinkwatervoorziening cruciaal. Daar handen en voeten aan geven is een grote uitdaging voor de nieuwe minister van ‘water’.”

VERSNELLINGSTAFELS

“Behalve om de beschikbaarheid gaat het uiteraard ook om de kwaliteit van het water. In september 2019 bood ik namens het bestuur van Vewin het KWR-rapport ‘De kwaliteit van bronnen van drinkwater’ aan de minister aan. De centrale en verontrustende conclusie van het rapport – de kwaliteit van de bronnen staat onder toenemende druk – werd later bevestigd door het PBL (Planbureau voor de Leefomgeving) en het RIVM. Hoewel het regeerakkoord weinig aanknopingspunten bood, sprak minister Van Nieuwenhuizen al snel na de start van haar ambtsperiode de ambitie uit ‘wereldkampioen waterkwaliteit’ te worden en gaf zij een nieuwe impuls aan de Delta Aanpak Waterkwaliteit door de versnellings tafels in te stellen. Het doel van deze aanpak is voldoende chemisch schoon

en ecologisch gezond water voor duurzaam gebruik.”

WERELDKAMPIOEN?

“Vooral de versnellingsstafel Opkomende Stoffen en Medicijnresten heeft nuttige afspraken opgeleverd. De opgave voor wat betreft waterkwaliteit blijft echter nog enorm. Het RIVM concludeerde onlangs in het rapport ‘Staat van de drinkwaterbronnen’ dat in meer dan de helft van de 216 winningen nu of in de nabije toekomst, problemen zijn met de waterkwaliteit of met de beschikbare hoeveelheid, en dat er in de afgelopen jaren op dat gebied geen merkbare vooruitgang is geweest. Dat betekent dat de komende kabinetsperiode op het gebied van de waterkwaliteit nog heel veel te doen is om daadwerkelijk wereldkampioen te worden.”

DUURZAME DRINKWATERVOORZIENING

“Duurzame veiligstelling van een robuuste drinkwatervoorziening rust op drie pijlers: voldoende beschikbaarheid en goede kwaliteit van de bronnen, en voldoende investeringsmogelijkheden voor de drinkwaterbedrijven. Dit zijn dan ook belangrijke rode draden van de Beleidsnota Drinkwater die de minister in voorbereiding heeft. Ik hoop dat ze erin slaagt deze nota nog tijdens haar bewindsperiode te publiceren!” •

REAGEREN? IDEEËN?

Ga naar h2owaternetwerk.nl/h2o-podium/opinie

Of heeft u iets te zeggen over een onderwerp waarover we het in de waterwereld met elkaar zouden moeten hebben? Neem contact op met de redactie van H₂O, redactie@h2o-media.nl.